Nr. 5. 9 Lipca 1894. Rok X.

Wychodzi w każdy Poniedziałek podczas pory kąpielowej.

PRZEDPŁATA na cały sezon kąpielowy wynosi:
w Krynicy . . . . 2 złr. 50 ct.
z przesyłką poczt. 3 „ — „
za granicą . . . . 3 „ 25 „

Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje 15 ct.
W innych miejscach i zdrojowiskach krajowych 16 ct.

KRYNICA

PISMO
poświęcone balneologii i sprawom polskich zdrojowisk.

Redaktor główny i wydawca: Dr. LEON KOPFF,
lekarz rządowy c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy.

Przedpłatę frankowaną przyjmuje Administracya pisma „Krynica“ w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.

W Warszawie, Król. Polskiem i Rosyi, przyjmują przedpłatę wszystkie księgarnie.

INSERATY przyjmuje, za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po 8 centów, Administracya „Krynicy“, tudzież w Krakowie Drukarnia Związkowa ul. ś. Jana Nr. 13.

Biuro Redakcyi i Administracyi w kancelaryi c. k. Zarządu zdrojowego w Krynicy.

KALENDARZ: Lipiec. 9 Poniedziałek. Cyryla b. i Anatolii. 10 Wtorek. Amalii p. i 7 br. m. 11 Środa. Pelagii p., Sabina i Norberta. 12 Czwartek. Jana Gwalb. 13 Piątek. Małgorzaty p. m. 14 Sobota. Bonawentury. 15 Niedziela 9 po Św. Rozesł. Apost. i Henr. — Wschód słońca: 9/7 3·42, 15/7 3·49. — Zachód słońca: 9/7 7·45, 15/7 7·41.

O dyletantyzmie w lecznictwie.

Napisał

Dr. Jasiński.

(Ciąg dalszy).

Zajmijmy się teraz pytaniem, jakich środków używają lekarze dyletanci?

Używają środków rozmaitych. Niektórzy z nich używają ziół, zwłaszcza takich, których niegdyś, gdy sztuka leczenia leżała jeszcze w kolebce, także lekarze używali, które atoli z czasem porzucili, gdyż badania umiejętne wykazały, że nie mają znaczenia. W tradycyi ludowej jednak utrzymuje się dotąd zaufanie do tych ziół, i dlatego używają ich chętnie dyletanci.

Innym środkiem, używanym przez dyletantów, jest ów nieszkodliwy maczek, który jest znany pod nazwą pigułeczek homeopatycznych. Trzecim ulubionym środkiem była doniedawna zabarwiana woda i zabarwiane pigułeczki homeopatyczne. Wiadomo, że taką wodą i takiemi pigułeczkami, puszczanemi w obieg pod nazwą elektrycznych leków homeopatycznych, mistyfikował poczciwy Mattei przez dłuższy czas ludność prawie całej Europy. Czwartym środkiem, używanym przez dyletantów, są czerstwe bułki. Środka tego używał, jak wiadomo, wieśniak Schrott, i używają go dotąd następcy jego.

Najczęściej jest atoli woda owym środkiem, którym dyletanci wiarę w swą wiedzę wzbudzają. Pryśnic n. p. wzbudzał wodą taką wiarę, że zjeżdżali się do niego chorzy nietylko z Europy, ale także z Ameryki i leczyli się u niego nieraz całemi latami. Podobnie, jak teraźniejsi dyletanci, używający wody, niewiedział też i Pryśnic, że leczyć znaczy pomagać naturze usuwaniem przeszkód wyzdrowienia. Powtóre nie wiedział, co to jest uzdrowiskowy sposób pomagania. Po trzecie nie wiedział, że także Gräfenberg ma znaczenie uzdrowiska i że kuracyusze jego przychodzili do zdrowia wskutek działania czynników uzdrowiskowych. Po czwarte nie wiedział, że woda jest tylko jednym z tych czynników. Po piąte nie wiedział, że chcąc wodą istotnie pomagać, potrzeba wiedzieć, w których chorobach odgrywa ona rolę główną, a w których tylko pomocniczą. Po szóste nie wiedział, że wodę należy stosować tak, jak natura wymaga. Potrzeba zatem rozumieć mowę natury. Mowa ta zaś jest bardzo wyraźną, gdyż to, co naturze istotnie pomaga, sprawia wrażenie przyjemne i łagodzi cierpienia, to zaś, co jest szkodliwem, razi i pogarsza cierpienia. Kaszlącym n. p. sprawia oddechanie powietrzem łagodnem wrażenie przyjemne i zmniejsza kaszel, powietrze zaś ostre sprawia im wrażenie nieprzyjemne i drażni do kaszlu. Kąpiel rzeczna sprawia, jak wiadomo, wrażenie bardzo przyjemne i leczy niezliczone choroby, ale tylko wtedy, jeśli jej używamy rozsądnie, t. j. w dnie słoneczne i ciepłe, a powtóre, jeśli wybieramy tylko takie rzeki, których woda jest przyjemnie zimna. Jeśli zaś jest rażąco-zimna, natenczas oziębia kąpiel zanadto i pogarsza choroby, albo przynajmniej przedłuża ich trwanie. Po siódme, Pryśnic nie wiedział, że w leczeniu uzdrowiskowem należy uwzględniać także rodzaj klimatu. Im zdrowszym bowiem jest klimat, tem więcej przyczynia się do wyzdrowienia. Im więcej zaś już sam klimat przyczynia się do wyzdrowienia, tem mniej należy dopomagać wodą i tem oględniej należy ją stosować.

Otóż wszystkich tych rzeczy nie wiedział Pryśnic. Stąd też wyobrażał sobie, że w Gräfenbergu działa tylko woda, i dlatego robił z niej użytek przesadny. Ale w jednym względzie objawiał Pryśnic istotnie wysoką inteligencyę, t. j. w sposobach stosowania wody. Niektóre z tych sposobów były tak odpowiednie i trafne, że utrzymują się dotąd, i będą się utrzymywać po wszystkie czasy.

Jakkolwiek tedy Pryśnicowskie sposoby stosowania wody są całkiem odpowiednie, pomimo to nie mogą ich używać tacy dyletanci, którzy teraz leczeniem wodą chcą nabyć rozgłosu i stać się przedmiotem wiary. Nie mogą ich używać dlatego, bo nie zdołaliby nimi, jako rzeczą już znaną, wskrzeszać wiary. Do wskrzeszania wiary bowiem potrzeba rzeczy choć na pozór nowej, gdyż tylko taka działa silnie na wyobraźnię. Stąd też muszą tegocześni dyletanci, leczący wodą, używać jej w sposób nieco inny, niż jej używał Pryśnic. Wiadomo zaś, że używają jej głównie jako polewań.[1])

[1]) Polewań używał także Pryśnic, ale głównie w połączeniu z kąpielami.

Między sposobami leczniczego używania wody są polewania może najprostszym [1]). Pomimoto zdołały one wzniecić zapał tak wielki, że niebawem wyrobiła się ludowa tradycya, iż polewania są skuteczniejszym sposobem leczenia wodą, niż sposoby Pryśnicowskie. Tradycya ta, przechodząc z ust do ust, budziła wszędzie wiarę nieograniczoną. Ta zaś, szerząc się z siłą elementarną, owładnęła w krótkim stosunkowo czasie ludność prawie całej Europy i dała powód do powstania owej epidemii psychicznej, jaka obecnie panuje.

Epidemię taką przebywała ludność europejska, jak wspomniałem, także za czasów Pryśnica, atoli wtedy było to zjawisko całkiem do wytłumaczeniu. Wtedy leczenie wodą było rzeczą poniekąd jeszcze nową i mało używaną, teraz zaś jest ono znanem już jak najdokładniej i jest tak rozpowszechnionem, że leczymy wodą nietylko we wszystkich uzdrowiskach, ale także w codziennej praktyce domowej. Powtóre wtedy jeszcze nie wiedziano, że leczyć znaczy pomagać naturze. Po trzecie nie wiedziano, co to jest uzdrowiskowy sposób pomagania, i że leczenie wodą jest także takim sposobem. Nie wiedziano zatem, że w pomaganiu wodą działają oprócz wody jeszcze liczne inne czynniki, a przedewszystkiem powietrze, klimat, uzdrowiskowy tryb życia, swoboda umysłu i wiara.

Po piąte nie wiedziano, że w wielu chorobach wystarcza do wyleczenia już klimat, tudzież uzdrowiskowy tryb życia, swoboda umysłu i wiara. W takich chorobach więc pomaganie wodą jest rzeczą zbyteczną. W innych chorobach zaś musimy dopomagać także wodą, wszelako rola jej jest tylko podrzędną, gdyż klimat, uzdrowiskowy tryb życia i wiara odgrywają rolę główną. W pewnych chorobach nareszcie odgrywa woda rolę równie ważną, jak klimat i uzdrowiskowy tryb życia.

Po szóste. Za czasów Pryśnica jeszcze nie wiedziano, że najrozmaitsze sposoby leczniczego stosowania wody doprowadzają do celu. Dlatego też nie trzymają się uzdrowiska jednego sposobu, lecz każdy rodzaj uzdrowisk używa wody w inny sposób. W uzdrowiskach n. p. posiadających zwykłe zakłady wodolecznicze, używają wody w sposób podobny do Pryśnicowskiego; w uzdrowiskach zaś, posiadających takie zakłady wodolecznicze, jakie tegoczesny dyletantyzm wprowadził w modę, używają przeważnie polewań. Powtóre, w uzdrowiskach, posiadających rzeki, stawy, jeziora lub morza, stosowne do kąpieli leczniczych, używają kuracyusze kąpieli. W uzdrowiskach nareszcie wysoko-górskich, tudzież alpejskich i niektórych północno-morskich używają kuracyusze najczęściej tylko wilgotnych nacierań, i to tylko w dnie słoneczne i ciepłe.

Pomimo tak różnorodnych sposobów używania wody dochodzą, jak uczy doświadczenie, kuracyusze wszystkich tych uzdrowisk do celu, t. j. odzyskują zdrowie. Różnica zachodzi tylko w tem, że kuracyusze jednych uzdrowisk dochodzą do celu prędzej i w sposób przyjemny, kuracyusze zaś innych uzdrowisk dochodzą do celu później i w sposób mniej lub więcej uciążliwy. Prędzej i w sposób przyjemny dochodzą do celu kuracyusze w takich uzdrowiskach, w których panuje zwyczaj używania wody tak, jak właśnie potrzeba, nie zaś według tego lub owego szablonu.

Otóż wszystkich tych szczegółów jeszcze nie znano za czasów Pryśnica. Teraz atoli są one już znane powszechnie, i dlatego epidemiczne panowanie wiary w polewania i wogóle w tegoczesny dyletantyzm na polu leczenia wodą jest w naszych czasach zjawiskiem nie do pojęcia. Jest ono nie do pojęcia dlatego, ponieważ już najmniejsze zastanowienie się nad tą rzeczą powiada, że w kwestyach naukowych należy sądzić na podstawie wiedzy, i to gruntownej, nie zaś na podstawie wiary, i to zabobonnej. Taka wiara bowiem prowadzi zawsze do złudzeń, i to jak największych.

To też złudzeniem jest mniemanie, że ten lub ów dyletant posiada z natury dar leczenia niezrównanie dobrego. Gdyby ci, którzy w to wierzą, chcieli choć nieco zastanowić się nad tą rzeczą, poznaliby z łatwością, że to, w co oni wierzą, jest rzeczą niemożebną, gdyż sztuka lekarska jest rezultatem nauki, nie zaś darem natury. Powtóre poznaliby, że tylko ten może osądzić, iż to lub owo leczenie jest dobrem, kto jest gruntownym znawcą sztuki lekarskiej. Aby bowiem módz osądzić, że pewne leczenie jest dobrem, potrzeba znać także złe leczenie, gdyż tylko wtedy można odróżnić jedno od drugiego. Aby zaś znać różnicę między leczeniem dobrem a złem, potrzeba przedewszystkiem wiedzieć, co to znaczy leczyć. Ażeby to wiedzieć, potrzeba wiedzieć, co to jest choroba, powtóre z jakich przyczyn powstaje, i jakich potrzeba warunków, ażeby ustała. Aby to wszystko wiedzieć, potrzeba być obznajomionym, jak to wykazałem wyżej, z owymi naukami, które tworzą umiejętność lekarską. Kto tę umiejętność posiada w całej pełni, ten wie, że leczyć znaczy dopomagać naturze, i zna zarazem uzdrowiskowy sposób dopomagania. Kto zaś z tym sposobem jest obznajomiony gruntownie, ten wie, że leczenie polewaniami rażąco-zimnemi jest także leczeniem uzdrowiskowem, ale nie dobrem, lecz złem.

Złudzeniem jest powtóre mniemanie, że polewania, zwłaszcza stosowane tak nieoględnie, jak to czynią dyletanci, są najlepszym sposobem leczenia wodą. Zeszstą mniemanie to zawiera wielką sprzeczność. Wszak za czasów Pryśnica twierdził świat nielekarski to samo, t. j. twierdził, że metoda Pryśnica jest niezrównanie dobrą. Teraz zaś twierdzi, że polewania są lepsze, niż metoda Pryśnica. Z tego wynika, że albo co do Pryśnica mylił się świat nielekarski, albo myli się teraz. Ponieważ zaś pryśnicowskie sposoby leczniczego stosowania wody są istotnie trafne, przeto myli się świat nielekarski teraz.

Pomyłka ta okazuje się tem większą, jeśli uwzględnimy fakt następujący. Są, jak wspomniałem, uzdrowiska, w których kuracyusze nie używają polewań, lecz tylko kąpieli w rzekach, stawach lub jeziorach, albo tylko wilgotnych nacierań, lub zmywań. Gdyby tedy polewania rażąco-zimne były istotnie najlepszym sposobem leczenia wodą, toć kuracyusze ci albo wcale nie przychodziliby do zdrowia, albo przychodziliby doń tylko powoli. Tymczasem doświadczenie poucza, że właśnie ci kuracyusze przychodzą do zdrowia nierównie prędzej, niż kuracyusze leczący się polewaniami rażąco-zimnemi. Przychodzą zaś prędzej dlatego, bo nie oziębiają ciała ani za nadto, ani za często.

Złudzeniem jest po trzecie mniemanie, że tacy chorzy, którzy się leczą w uzdrowiskach, zamieszkałych przez dyletantów, pomagających naturze polewaniami, przychodzą do zdrowia wskutek tych polewań. Mniemanie to jest aż z dwóch powodów mylnem. Po pierwsze dlatego, że w uzdrowiskach działają, jak już wiemy, liczne czynniki, a powtóre z powodu następującego. Polewania przyczyniałyby się niezawodnie do wyzdrowienia, gdyby je stosowano tak, jak każdorazowa

---

[1]) Jeszcze prostszym, a zarazem wielce przyjemnym sposobem są zmywania miękką gąbką, lub kąpiele rzeczne, albo kąpiele faliste.

choroba wymaga. Ponieważ zaś dyletanci stosują je według swego widzimisię, a nadto za często i o ciepłocie za niskiej, przeto zamiast pomagać, najczęściej tylko przeszkadzają niemi naturze.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wiadomości bieżące i drobne.

Wykaz wydanych kąpieli mineralnych i borowinowych tudzież procedur hydropatycznych w c. k. Zakładzie zdrojowym w Krynicy od początku sezonu do włącznie 2 Lipca b. r., a mianowicie:

Mineralnych I klasa	664
„ II klasa	3387
Igliwia	57
Borowinowych I klasa	167
„ II klasa	1237
Procedur hydropatycznych	2610

Z tego wpłynęło do kasy:

Za kąpiele mineralne i borowinowe	3.128 złr. 88 ct.
Za procedury hydropatyczne	897 złr. 03 ct.
Razem	4.025 złr. 91 ct.

Przedziały wagonowe dla suchotników. Rząd węgierski zaprowadził — pierwszy w Europie — nowość, o którą oddawna lekarze i publiczność wołają. Oto, na przestrzeni Peszt-Gleichenberg, będą podczas sezonu w wagonach kolejowych osobne przedziały dla osób, cierpiących na piersi, kaszlących i t. p. Chorzy będą mieć wygodę, a publiczność nie będzie narażoną na infekcyę. Wydane będą zakazy spluwania na ziemię w wagonach i na promenadach publicznych, tylko do osobnych spluwaczek. *(Przew. Higij.)*

Wiadomości urzędowe c. k. Zakładu Zdrojowego w Krynicy.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. **3** złr., za muzykę **3** złr. — Taksa kuracyjna II. kl. **1** złr. **50** ct., za muzykę **1** złr. **50** ct. — Lekarze i ich żony, nauczyciele i nauczycielki szkół ludowych, dzieci do lat 10 i służba są wolni od opłaty. Ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni tylko w czasie od 15 maja do 1 lipca i od 1 września do 30 września.

Ceny kąpiel:	Od godz. 6 rano do 2 popołudn.		Od godz. 4 do godz. 6 wieczór	
	złr.	ct.	złr.	ct
I. W gmachu łaziennym głównym.				
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana, dla dorosłych klasa I.	—	**90**	—	**90**
„ „ „ II.	—	**70**	—	**50**
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	**35**	—	**30**
Kąpiel mineralna nasiadowa	—	**20**	—	**20**
II. W chodniku krytym.				
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego		**50**		**50**
III. W łazienkach borowinowych.				
Kąpiel żelazna borowinowa klasa I.	**1**	**60**	**1**	**60**
„ „ „ „ II.	**1**	**30**	**1**	**10**
„ „ „ dla dzieci	—	**80**	—	**70**
„ „ „ na nogi	—	—	—	**30**
„ „ „ na ręce	—	—	—	**20**
Okład borowinowy	—	—	—	**10**
Kąpiel zwyczajna klasa I.	—	**60**	—	**50**
„ „ „ II.	—	**50**	—	**40**
IV. Dodatki do kąpiel.				
Cztery litry odwaru igliwiowego	—	**20**	—	**20**
Za użycie prześcieradła kąpielowego	—	**10**	—	**10**
„ „ ręcznika	—	**6**	—	**6**

Cennik c. k. Zakładu hydropatycznego: *I. Kąpiele: A)* Bilet na kompletne procedury hydropatyczne przez cały dzień, t. j. rano, przed i popołudniu używać się mające, na dni 7, I. klasy dziennie à **1** złr., kosztuje **7** złr.; II. kl. dziennie po **75** ct., kosztuje **5** złr. **25** ct. Ten sam bilet na 6 dni I. kl., dziennie **1** złr., kosztuje **6** złr.; II. kl. po **75** ct. dziennie **4** złr. **50** ct. *B)* Bilet na kompletne procedury, t. j. na używanie procedur hydropatycznych 2 razy dnia, na 7 dni, I. kl. dziennie à **80** ct., kosztuje **5** złr. **60** ct.; II. kl. po **65** ct. dziennie, kosztuje **4** złr. **55** ct. Ten sam bilet na 6 dni I. klasy po **80** ct., kosztuje **4** złr. **80** ct.; II. kl. po **65** ct. dziennie, kosztuje **3** złr. **90** ct. *C)* Bilet na jednorazowe użycie procedury hydropatycznej w jednym dniu I. kl. **60** ct.; II. kl. **50** ct. Właściciel takiego biletu na jednorazową dzienną procedurę ma prawo użycia raz na dzień którejkolwiek z wszystkich procedur hydropatycznych pojedynczo lub w połączeniu. *D)* Bilet na procedury w domu: 2 razy dnia **40** ct, 1 raz dnia **25** ct. — ***Bielizna:*** za 1 prześcieradło **10** ct., za 1 ręcznik 6 ct., za 1 koc wełniany **20** ct.

Uwaga. Ceny kąpieli mineralnych, borowinowych i procedur hydropatycznych są w czasie od 15 maja do końca czerwca i od 1 września do końca sezonu o 20% zniżone.

Ceny pomieszkań w domach rządowych od **1** złr. do 2 złr. dziennie za pokój. Ceny pomieszkań w domach rządowych także od 15 maja do 30 czerwca i od 1 września do 30 września zniżone o 20%. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, ostatecznie za pomocą biura wywiadowczego, co wielka ilość mieszkań ułatwia i unikać faktorów na dworcu kolejowym w Muszynie.

Lekarze ordynujący: *a)* rządowi: **Dr. L. Kopff** „pod Topolami“, **Dr. H. Ebers** w „Zakładzie hydropatycznym“;

b) Prywatni: **Dr. Z. Aschkenazy** „pod Pagatem“, **Dr. J. Blatteis** „pod Jeleniem“, **Dr. M. Cercha** „pod Szwajcarem“. **Dr. K. Czarnocki**, dentysta w „Willi Tatrzańskiej“, **Dr. Gembarzewski** „pod Białym Orłem“, **Dr. Glücksmann** w budynku posądowym, **Dr. Lorentski** „pod Litwinką“, **Dr. F. Michalik** w „Willi Białej Róży“, **Dr. F. Kmietowicz** „pod Kosynierem“, **Dr. W. Roth** w „Willi Tatrzańskiej“, **Dr. B. Skórczewski** w „Witoldówce“, **Dr. Waligórski** „pod trzema różami“.

Apteka w domu „pod Krakusem“.

C. k. Zarząd zdrojowy i **c. k. Komisya zdrojowa** oraz **Biuro wywiadowcze** w Łazienkach mineralnych.

C. k. Poczta i Telegraf „pod Zamkiem“.

Czytelnia gazet: w Domu Zdrojowym, abonament od osoby na cały sezon **1** złr.

Wypożyczalnia książek: w trafice w budce przy deptaku. Ma dzieła w języku polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło **1** złr., 2 dzieła **2** złr. — Kaucya **5** złr.

Biuro wywiadowcze w Łazienkach mineralnych udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Kefirnia i mleko sterylizowane wyrabia p. T. Lipińska w domu na Jadwinówce.

Mleczarnia M. Komunickiej „pod Rybą“.

Restauracye, kawiarnie i cukiernie: *a)* Zakładowe: w „Domu Zdrojowym“; *b)* Prywatne: „pod Trzema różami“, „pod Dębem“, „w Willi Ułana“ „pod 3-ma Koronami“ (izraelicka). „pod Turkiem“ (koszerna).

Powozy, fijakry i wózki góralskie: przy Dworcu kolei w Muszynie. Cena po **1** złr. **50** ct. do **3** złr.

O zgubione i znalezione rzeczy zgłaszać się należy do Biura wywiadowczego c. k. Komisyi zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

Spostrzeżenia Stacyi meteorologicznej w Krynicy.

27 czerwca (środa) godzina 7 rano, barometr linie paryskie 315·4, termometr C. 11·2; godz 2 popoł. 13·8: godz 9 wieczór 10·0; zachmurzenie, wiatr silniejszy, od 9 rano deszcz chwilowo do 8 wieczor.

28 czerwca (czwartek) godz. 7 rano, barom. 316·6, term. 11·2; godz 2 popołudniu 15·0; godz. 9 wieczór 11·2; zachmurzenie, wiatr słaby, od 8 rano deszcz chwilowo do 8½ wieczór.

29 czerwca (piątek) godz 7 rano, barom. 316·6, term. 12·5; godz. 2 popoł. 16·2; godz. 9 wieczór 11·2; pół-zachmurzenie, wiatr silniejszy, w nocy deszcz.

30 czerwca (sobota) godz. 7 rano, barom. 317·4, term. 15.0; godz. 2 popoł. 17·5; godz. 9 wieczór 12·5; pół-zachmurzenie, wiatr słaby, od 4 rano do 4¼ rano gęsty deszcz, krótki grzmot.

1 lipca (niedziela) godz. 7 rano, barom. 318·2, term. 13·8; godz. 2 popoł. 16·2; godz. 9 wieczór 11·2; zachmurzenie, wiatr słaby, od 11 rano deszcz do 11¼ w nocy.

2 lipca (poniedziałek) godz. 7 rano, barom. 318·2, term. 15·0; godz. 2 popoł. 20·0; godz. 9 wieczór 13·8; pół-zachmurzenie, wiatr słaby.

3 lipca (wtorek) godz. 7 rano, barom. 317·8. term. 16·2; godz. 2 popoł. 21·2; godz. 9 wieczór 15·0, niebo czyste, cisza.

Pociągi osobowe Kolei żelaznej państwowej:

Przychodzą do stacyi kolejowej Muszyna-Krynica:

1) O godz. **7** minut **40** rano. (Od 1 czerwca do 30 września włącznie).
2) O godz. **10** minut **46** przed południem.
3) O godz. **1** minut **44** po południu. (Od 25 czerwca do 15 września włącznie).
4) O godz. **6** minut **30** wieczór.

Odchodzą ze stacyi kolejowej Muszyna-Krynica:

1) O godz. **6** minut **39** rano.
2) O godz. **2** minut **34** po południu.

3) O godz. 5 minut 31 po południu. (Od 25 czerwca do 15 września włącznie)
4) O godz. 8 minut 05 wieczór. (Od 1 czerwca do 30 września wł.).

Poczta listowa i przesyłkowa odchodzi z Krynicy:

1) O godz. 5 m. 20 rano w kierunku Tarnowa, Lwowa, Krakowa.
2) O godz. 9 m. 20 rano w kierunku Węgier.
3) O godz. 12 m. 20 po południu w kierunku Nowego Sącza, Lwowa, Zagórza, Krakowa. (Od 1 do 25 czerwca o godz. 1 m. 15 po południu).
4) O godz. 4 m. 10 po południu w kierunku Węgier, Krakowa, Lwowa przez Tarnów. (Od 1 do 25 czerwca o godz. 5 m. 10 po południu).
5) O godz. 6 m. 50 wieczór w kierunku Tarnowa, Lwowa i Krakowa.

Listy wybierają się ze skrzynek:

ad 1) o godz. 9 w wieczór; ad 2) o godz. 8 rano; ad 3) o godz. 11 m. 30 przed południem; ad 4) o godz. 3 po południu; ad 5) o godz. 5 m. 30 po południu.

V. Lista Gości zdrojowych w KRYNICY, przybyłych od 25 czerwca do 2 Lipca 1894.

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
381	Bartfeld Rebeka, kupcowa	z Kudryńca (Borszczów)	pod Łososiem	1
382	Goyska Bronisława, żona c. k. notaryusza, z dziećmi	z Tuchowa	„ Węgierską koroną	4
383	Górecka Helena, córka oficyalisty prywatnego	„	„ „ „	1
384	Łakociński Tadeusz, student	z Krakowa	„ Kościuszką	1
385	J. E. hrabia Feliks Vetter von der Lilie, właściciel dóbr, marszałek krajowy i tajny radca	z Berna	pod Trzema różami	1
386	Hr. Romer Benjamin, c. i k. nadporucznik 2 pułku ułanów	z Tarnowa	„ „ „	1
387	Gaschge Sali, kupcowa	„	w Willi tatarskiej	1
388	Goldmann Ernestyna, kupcowa	z Golcowy (Sanok)	„ „	1
389	Klugman Ruchla, kupcowa	z Zagórza	„ „	1
390	Pietrzak Marcelina, pomocnica handlu	z Kańczugi (Łańcut)	w Romanówce	1
391	Kimmelmann Alfred, uczeń gimnazyalny	ze Lwowa	„	1
392	Props Nome, wyrobnica, z córką	z Łodzi (Król. Pol.)	pod Gołębiami	2
393	Reissmann Debora, kupcowa	z Michowa (Król. pol.)	u Sary Braun	1
394	Frieedhorn Malcia, prywatna	ze Smorgonia (Kr. pol.)	„ „	1
395	Müller Amalia, prywatna	z Gorlic	„ „	1
396	Urbanowska Anna, obywatelka, z siostrzenicą	z Kuszyn (Król. pol.)	pod Złotą bramą	2
397	Ginzberg Pepi, kupcowa	z Chodorowa (Bóbrka)	w Willi tatarskiej	1
398	Goldstein Helena, kupcowa	„ „	„ „	1
399	Sonnenschein Sabina, kupcowa	„ „	„ „	1
400	Salik Debora, wyrobnica	z Ustrzyk (Lisko)	u Abrahama Müllera	1
401	Freidis Reizla, wyrobnica	„ „	„ „	1
402	Bączyńska Marya, żona przemysłowca	z Warszawy	w Willi tatrzańskiej	1
403	Einspruch Lieba, wyrobnica	z Łąkty górnej (Pilzno)	u Michała Wrony	1
404	Kłosowski Władysław, emer. c. k. radca dworu, z synem	ze Lwowa	pod Koroną	2
405	Weiss Aleksander, nauczyciel gimnastyki	z Krakowa	„ „	1
406	Herschthal Gusta, kupcowa, z dziećmi i służącą	„	„ Łososiem	5
407	Dr. Laub Edward, adwokat, z żoną	z Dąbrowy	u Vogla	2
408	Poznański Joel, kupiec	z Królestwa Polskiego	„	1
409	Adler H., kupcowa	z Oświęcima	„	1
410	Tannenbaum E., kupcowa	z Łańcuta	„	1
411	Hausmann M., kupcowa	z Mościsk	„	1
412	Dr. Merunowicz Józef, protomedyk, c. k. radca Namiestnictwa	ze Lwowa	w Domu zdrojowym 29	1
413	Węgleńska Marya, żona urzędnika, z siostrą Wandą Wrońską	z Warszawy	pod Rybą	2
414	Rzewnicki Jan, kupiec	„	„ Kosynierem	1
415	Lipińska Teod., wdowa po art. mal., z córką i siostrą Maryą Stattler	z Krakowa	u Rogozińskiej	3
416	Garztecka Marya, obywatelka	z Częstochowy	pod Wisłą	1
417	Rosman Sali, kupcowa	ze Lwowa	u Langera	1
418	Losz Fani, kupcowa	„	„	1
419	Ks. Kiwerowicz Wiktor, gr.-kat. proboszcz, z żoną	z Zapałowa	pod Pagatem	2
420	Szebeko Ignacy, adwokat przysięgły, z familią i boną	z Warszawy	w Zakładzie dyetet.	5
421	Lefron Ożyna, nauczycielka, z wychowańcami Zofią i Laurą Rotmando i guwernantką	„	„ „	4
422	Krochmal Ciwie, kupcowa	z Żółkwi	u Lazara Braunfelda	1
423	Rothmann Chana, żona przemysłowca	z Drohobycza	pod Gołębiami	1
424	Grünblum Ciwie, żona przemysłowca	z Borysławia	„ „	1
425	Joles Eidla, żona przemysłowca	z Chodorowa (Bóbrka)	„ „	1
426	Aberbach Estera, akuszerka	z Bóbrki	„ „	1
427	Nowak Jakób, właściciel dóbr	z Kielc (Król. pol.)	u Sary Braun	1
428	Borzęcki Ludwik, majster szewski, z pomocnikami	z Nowego Sącza	u Maszynisty	3
429	Kellmann Dawid, prywatny	z Wrzępi (Bochnia)	pod Łososiem	1
430	Mandel Roza, wyrobnica	z Leżańska	w Lorczakówce	1
431	Mandel Lea, wyrobnica	„	„	1
432	Sitzer Sara, żona blacharza	ze Stryja	u Abr. Müllera	1
433	Rudolf Małgorzata, żona c. k. oficyała poczt., z synem	z Krakowa	pod Krukiem	2
434	Braunstein Franciszka, kupcowa z matką	z Brodów	„ Zamkiem	2
435	Rackmann Karolina, córka obywatela, z siostrą	z Warszawy	w Pensyon. dra Ebersa	2

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
436	Reitenberg Frimeta, kupcowa	ze Stryja	pod Łososiem	1
437	Rosler Eidla, kupcowa	"	" "	1
438	Reiman Stanisław, kupiec, z żoną	z Łodzi (Król. pol.)	w Willi Janinny	2
439	Reiman St., kupiec	z Moskwy	" "	1
440	Mieyski Józef, prywatny	z Tyskowej	pod Zamkiem	1
441	Holtz Wanda, obywatelka	z Warszawy	" Szczerbcem	1
442	Duszyńska Karolina, żona urzędnika	"	" "	1
443	Grzebieniarz Rachmiel, nauczyciel	z Płońska (Rosya)	" Łososiem	1
444	Dr. Smolarski Kazimierz, adwokat, z żoną Maryą	z Krakowa	w Pensyon. dra Ebersa	2
445	Rückel Rozalia, kupcowa	"	pod Łososiem	1
446	Hamburger Anastazya, kupcowa, z córką	z Błaszkowy (Król. pol.)	" "	2
447	Adler Lea, żona muzykanta, z córką	z Mielca	u Fabera	2
448	Danziger Sara Riwka, kupcowa	z Aleksandryi	u Lazara Braunfelda	1
449	Krengel Sara, żona przemysłowca, z synem i kucharką	z Krakowa	pod Turkiem	3
450	Schreibaum Salamon, kupiec	z Łodzi (Król. pol)	pod Trzema koronami	1
351	Schreibaum Freide, kupcowa	" " "	" " "	1
452	Feitlowicz Feiga, kupcowa	" " "	" " "	1
453	Schwarzwald Pepi, kupcowa, z córką	ze Lwowa	w Willi b. Orła	2
454	Reich Toni, kupcowa, z córką	z Dukli	" " "	2
455	Łobaczewska Władysława, nauczycielka	z Sanoka	w Pens. E. Burzyńskiej	1
456	Loskowska Wanda, obywatelka, z siostrą Bronisławą Jackowską	z Nowego miasta (Kr. p.)	w Willi b Orła	2
457	Buk Sara, żona rzeźnika	ze Stryja	u Wrony	1
458	Friedmann Karolina, żona kapitana z Helą Trichter	z Sambora	pod Opatrznością	2
459	Stein Estera, żona kupca	z Tłumacza	pod Trzema koronami	1
460	Fischer Chana, żona kupca	"	" " "	1
461	Spund Amalia, córka kupca	"	" " "	1
462	Tabak Dora, córka kupca	"	" " "	1
463	Pilecka Anna, żona adwokata	z Warszawy	w Zakładzie dyetet.	1
464	Harasiewicz Marya, żona zarządcy dóbr	z Borka wielk. (Ropczyce)	pod Cisem	1
465	Krzyżanowski Stanisław, budowniczy	z Krakowa	w Zakładzie dyetet.	1
466	Stępniowa Julianna, prywatna	z Goraj (Król. pol.)	pod Księżycem	1
467	Wasiliew Helena, nauczycielka	z Warszawy	w Domu zdrojowym 22	1
468	Hr. Łubieńska Zofia, właścicielka dóbr, z dziećmi i służbą	z Psar (Król. pol.	pod Wisłą	5
469	Szybalska Klementyna, żona urzędnika	z Rzeszowa	w Romanówce	1
470	Jerzembska Bronisława, obywatelka, z synem	z Józefowa (Król. pol.)	pod Cisem	2
471	Kahan Estera, prywatna	z Warszawy	pod Trzema koronam	1
472	Starzyńska Adamina, właścicielka dóbr, ze służącą	z Królestwa polskiego	w Willi tatrzańskiej	2
473	Topolnicka Marya, modniarka, z pomocnicą	ze Lwowa	pod Orłem 3	2
474	Jeyces Hersch, kupiec	z Horochowa (Król. pol.)	" Łososiem	1
475	Slawowski Honory, technik	z Piotrkowa (Kr. pol.)	w Willi tatrzańskiej	1
476	Chwojnik Sara Chana, kupcowa	z Królestwa polskiego	u L. Braunfelda	1
477	Stern Lea, kupcowa	z Tarnowa	" "	1
478	Schmirer Józef, kupiec	ze Zbaraża	" "	1
479	Hirsch Bruche, krawcowa	z Dembicy	u Abr. Müllera	1
480	Weingarten Locia, kupcowa	z Tłumacza	pod Łososiem	1
481	Lichtenstein Riwka, kupcowa	z Królestwa polskiego	" "	1
482	Kurz Gizela, kupcowa	z Tarnowa	" Wandą	1
483	Teicher Feiga, wyrobnica	z Borysławia	" Gołębiami	1
484	Wertheimer Zofia, wyrobnica	z Gwoźdźca	" "	1
485	Pasternak Regina, żona szewca	z Przemyśla	u Chaskla Rednera	1
486	Ehrenfreund Süssla, żona krawca	"	" "	1
487	Vogel Sara, wyrobnica	z Krakowa	" "	1
488	Nablich Breindla, wyrobnica	z Tarnogróda (Król. p.)	" "	1
489	Kraustück Süssla, wyrobnica	z Zborowa	" "	1
490	Marynowska Zofia, żona wł. dóbr, z córkami i służącą	z Tyniowic (Jarosław)	pod Białą różą	4
491	Radowicz Adela, wł. dóbr	z Maryanówki (Król. p.)	" Trzema różami	1
492	Szczuka Stanisław, sędzia, radca stanu	z Warszawy	" " "	1
493	Kapellner Ewa, żona dzierżawcy dóbr, z córką	z Wietrzychowic	" Pagatem	2
494	Szelemetko Aleksander, urzędnik kolejowy	z Warszawy	w Pensyon. dra Ebersa	1
495	Judaszko G., kupcowa	"	w Alfredówce	1
496	Schmidt H., kupcowa	"	"	1
497	Smolecka Ewelina, żona c. k. adjunkta sądu, z córką	z Tarnowa	pod Węgierską koroną	2
498	Rychter Władysław, urzędnik kolej.	z Warszawy	" Wisłą	1
499	Daszyński Józef Stanisław, uczeń gimnazyalny	z Kolbuszowy	" Zamkiem 16	1
500	Wierzbowska Helena, żona inżyniera, z siostrą	z Piotrkowa (Król. pol.)	w Pens. Burzyńskiej	1
501	Unger Naftali, kupiec	z Warszawy	u L. Braunfelda	1
502	Jules Leo, nauczyciel	z Węgier	pod Trzema koronami	1
503	Kapliński Izaak, kupiec	z Rosyi	" " "	1
504	Wallfisch Moses, kupiec	z Warszawy	w Willi Karpackiej	1

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
505	Wallfisch Liber, kupiec	z Warszawy	w Willi Karpackiej	1
506	Arcangelo Salvador, kupiec, z żoną	z Italii	pod Potokiem	2
507	Bartz Joanna, właścicielka dóbr	z Królestwa Polskiego	w Pensyon. dra Ebersa	1
508	Weisbrot Berta, wyrobnica	z Tarnopola	w Willi tatarskiej	1
509	Gerstenfeld Rebeka, kupcowa	z Rawy ruskiej	„ „	1
510	Leatler, kupcowa, ze służącą	„ „	„ „	2
511	Schmiel Anna, kupcowa	z Czerniowiec	„ „	1
512	Nims Regina, kupcowa, ze służącą	„	„ „	2
513	Auerbach Feiga, kupcowa	z Podwołoczysk	„ „	1
514	Jacoby Amalia, obywatelka, z córkami	z Warszawy	pod Wisłą	3
515	Maschler Baruch, właściciel dóbr	z Tarnowa	„ Opatrznością	1
516	Goltig Sara, wyrobnica	z Wieliczki	u Bermanna	1
517	Friedmann Rachela Lea, wyrobnica	„	„	1
518	Weinberger Riwka, wyrobnica	z Dobromila	„	1
519	Weinberger Riwka, wyrobnica	„	„	1
520	Chłapowska Anna, wł. dóbr, z synem i służącą	z Kopaczewa (W. K. Poz.)	w Willi Janiny	3
521	Bittersohn Leni, pomocnica handlu, z siostrą	z Oświęcimia	pod Księżycem	2
522	Samet Zofia, żona faktora	z Buczacza	„ „	1
523	Staszewski Zygmunt, uczeń	z Chyrowa	w Willi tatrzańskiej	1
524	Czomocka Joanna, obywatelka	z Rosyi	pod Kościuszką	1
525	Łukomska Zofia, obywatelka, z nauczycielką	„	„ „	2
526	Janicka Emilia, wdowa po inżynierze, z nauczycielką	z Warszawy	w Willi białego Orła	2
527	Kalicka Julianna, żona kowala	z Bendzina (Król. Pol.)	u Chaskla Rednera	1
528	Sieblucka Celina, żona inżyniera	z Warszawy	w Domu zdrojowym 8	1
529	Łuczkowa Bronisława, żona aptekarza, z dziećmi i służącą	z Podgórza	„ „ 14	4
530	Stockmann Wanda, kapitalistka	z Warszawy	pod Zamkiem 5	1
531	Soczek Henryk, tokarz i optyk, z familią	z Krakowa	„ Potokiem	6
532	Hirszowski Jerzy, syn obywatela, z bratem, siostrami i nauczycielką	z Warszawy	w Pensyon. dra Ebersa	5
533	Czułowska Tekla, żona wyrobnika	z Jezierzan	u Wrony	1
534	Asz Ida, kupcowa	z Kutna (Król. pol.)	w Alfredówce	1
535	Hohermann Malcia, kupcowa	z Królestwa Polskiego	„	1
536	Neumark Cipora, kupcowa	„ „	„	1
537	Budny Kazimierz, adwokat, z familią i nauczycielką	z Warszawy	w Zakładzie dyetet.	4
538	Dr. Zaremba Stanisław, c. k. profesor gimnazyalny	z Nowego Sącza	pod Trzema różami	1
539	Znamirowski Stanisław, uczeń gimnazyalny	„ „	„ „ „	1
540	Weindling Rochme, kupcowa	z Mielca	u Langera	1
541	Stockmann Wanda, nauczycielka	z Warszawy	pod Wisłą	1
542	Hierowska Józefa, wdowa po obywatelu	z Krakowa	„ Rybą	1
543	Kruszewska Emilia, obywatelka, z familią	z Kielc (Król. pol.)	w Pensyon. Burzyńskiej	3
544	Hess Zofia, nauczycielka	z Warszawy	„ „	1
545	Zahorowska Helena, żona właściciela dóbr	„	pod Zamkiem 7	1
546	Dr. Łazarski Józef, dr. wszech nauk lekarskich, c. k. prof. uniwersytetu, z żoną i siostrą żony	z Krakowa	w Łazienkach bor. 1	3
547	Schouppé Celestyna, obywatelka	z Warszawy	pod Trzema różami	1
548	Cwikiel Jadwiga, żona inżyniera, z córką	„	„ „ „	2
549	Dyczkowski Ludwik, cukiernik, z siostrą i służbą	z Żywca	„ „ „	7
550	Fudakowska Kazimiera, prywatna	z Warszawy	w Zakładzie dyetet.	1
551	Hr. Nelly Wilding von Königsbrück, prywatna	z Drezna	„ „	1
552	Weinmann Alojzy, c. k. rotmistrz, z familią	z Tarnowa	pod Rybą	4
553	Płoszewski Józef, c. k. oficyał poczty, z familią	z Krakowa	„ Góralem	3
554	Dr. Jasiński Ksawery, lekarz, z żoną	z Łodzi (Król. pol.)	w Zakładzie dyetet.	2
555	Dr. Blumenfeld Emil, adwokat	z Jarosławia	pod Pogonią	1
556	Bernstein Ch, obywatel	„	„ „	1
557	Fil Paweł, prowadzący kuchnię domu zdrojowego	z Krakowa	w Domu zdrojowym	1

Razem rodzin 177 osób 270

Oprócz powyż wyszczególnionych przybyło niekurujących się rodzin 27 osób 34

Suma poprzedniej listy rodzin 531 osób 920

Ogólna ilość od 15 maja do 2 lipca 1894 r. rodzin 735 osób 1224

Uwaga. Wszelkie życzenia sprostowań uprasza się zgłaszać do Biura c. k. Komisyi zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

Sprostowanie. W 2 numerze „Krynicy“ pod poz. 139 ma być: Dr. Waligórski Czesław, lekarz, ze Lwowa, z żoną, maserką i służącym, osób 4. — W 3 numerze „Krynicy“ pod poz. 262 ma być: Hr. Fetter Ida von der Lilie, właścicielka dóbr, z Neuhütl (Morawa).

Odpowiedzialny redaktor Adolf Kaczyński. Z drukarni Związkowej w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.